

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗГІДНО З МСФЗ

Примітка 1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Основні відомості про Українську об'єднану кредитну спілку

Українська об'єднана кредитна спілка (далі - кредитна спілка) створена відповідно до Закону України «Про кредитні спілки». Під час виконання своїх функцій керується законодавчими актами України та нормативно-правовими актами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (надалі - Нацкомфінпослуг).

Українська об'єднана кредитна спілка - заснована і діє на підставі рішення установчих зборів її засновників від 30.06.2005.

Членами Кредитної спілки можуть бути особи, які є членами Всеукраїнської асоціації кредитних спілок.

Державна реєстрація Кредитної спілки здійснена Виконавчим комітетом Львівської міської ради 20.07.2005.

№ запису 14151020000006185. (Свідоцтво серія А00 №379524).

Кредитна спілка є фінансовою установою, виключним видом діяльності якої є надання фінансових послуг, передбачених Законом України «Про кредитні спілки».

Реєстрація фінансової установи здійснена Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України 13.09.2005. № ріш. 4593 (реєстраційний № 14101626), про що видане Свідоцтво серії КС № 712.

Кредитна спілка є неприбутковою організацією, яка заснована юридичними особами на кооперативних засадах з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки.

Діяльність кредитної спілки ґрунтується на таких основних принципах:

- добровільності вступу та свободи виходу з кредитної спілки;
- рівноправності членів кредитної спілки;
- самоврядування;
- гласності.

Кредитна спілка в 2019 році діяла на підставі Статуту в редакції, затвердженої загальними зборами членів Кредитної спілки (Протокол №15 від 20.05.2016) та Статуту в новій редакції, затвердженої загальними зборами членів Кредитної спілки (Протокол №19 від 03.10.2019), зареєстрованого Державним реєстратором в установленому порядку.

Діяльність, яка не передбачена Статутом, кредитною спілкою не здійснювалась.

Кредитна спілка здійснює діяльність, яка потребує отримання ліцензій відповідно до вимог чинного законодавства. В 2019 році Кредитна спілка користувалася такими ліцензіями:

- на залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення (згідно з розпорядженням Нацкомфінпослуг від 26.01.2017 №162 "Про актуалізацію інформації в Державному реєстрі фінансових установ, у зв'язку зі зміною назви виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню"). Ліцензія безстрокова;
- на надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту (згідно з розпорядженням Нацкомфінпослуг від 26.01.2017 №163 "Про переоформлення деяким фінансових установам діючих ліцензій, у зв'язку зі звуженням виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню"). Ліцензія безстрокова.

Місцезнаходження, за яким знаходиться та здійснює діяльність виконавчий орган кредитної спілки, є адреса: м. Київ, вул. Євгена Сверстюка, 23, офіс 608, з 03 жовтня 2019 року за адресою: м. Київ, бул. Дарницький, буд. 8-В, приміщення 170.

Кредитна спілка немає відокремлених структурних підрозділів.

Органами управління кредитної спілки є загальні збори (вищий орган управління), спостережна рада, ревізійна комісія, кредитний комітет, правління. Виконавчим органом є правління кредитної спілки, яке здійснює управління поточною діяльністю кредитної спілки. Правління вирішує всі питання діяльності кредитної спілки, крім тих, що належать до компетенції загальних зборів, спостережної ради та кредитного комітету. Правління кредитної спілки очолює голова правління. Нагляд за діяльністю правління здійснює спостережна рада кредитної спілки, члени якої обираються загальними зборами членів кредитної спілки у відповідності до чинного законодавства.

Фінансова звітність за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (включаючи порівняльні дані) затверджена до випуску рішенням правління (протокол № 30 від 17.02.2020)

Примітка 2. Економічне середовище, в умовах якого кредитна спілка здійснює свою діяльність

Діяльність кредитних спілок в Україні відбувалась та відбувається в умовах політичних та економічних змін, в умовах фінансової нестабільності, недосконалої законодавства, наявності значного ступеню недовіри з боку користувачів фінансових послуг до частини небанківських фінансових установ.

Державне регулювання діяльності фінансових установ покладене на Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (надалі – Нацкомфінпослуг). Нормативно-правова база, що покликана регулювати різні аспекти професійної діяльності на фінансовому ринку, є досить суперечливою, постійно змінюваною та не повністю сформованою. Недосконале правове середовище і проблеми державного регулювання негативно впливають на діяльність кредитних спілок.

Крім цього, з 1 липня 2020 року нагляд за кредитними спілками перейде від Нацкомфінпослуг до Національного банку України. Передача функцій державного регулятора може мати різні наслідки для кредитних спілок, при цьому майбутній напрямок змін регулювання на фінансовому ринку наразі невідомі.

Керівництво кредитної спілки стежить за розвитком подій в поточній ситуації та вживає усі необхідні заходи, в разі необхідності, для мінімізації негативного впливу, наскільки це можливо. Однак, непередбачувані подальші погіршення у вищезазначених сферах можуть негативно вплинути на результати діяльності та фінансовий стан кредитної спілки, у спосіб, що не може бути визначений на даний момент.

Представлена фінансова звітність відображає оцінку керівництва щодо можливого впливу умов здійснення поточної діяльності на операції та фінансовий стан кредитної спілки. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятись від оцінок керівництва кредитної спілки.

Примітка 3. Основи подання фінансової звітності

На виконання вимог ст.12-1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», фінансова звітність кредитної спілки станом на 31.12.2019, була складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі - МСФЗ) та тлумачення до них, затверджених Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку уключаючи всі раніше прийняті діючі МСФЗ, які опубліковані на офіційному сайті Міністерства фінансів України.

Представлена фінансова звітність була підготовлена на основі припущення, що кредитна спілка є організацією, здатною продовжувати свою діяльність на безперервній основі.

Національною валютою України є гривня. Гривня є також валютою обліку кредитної спілки і валютою подання цієї фінансової звітності. Усі фінансові дані подані у гривнях, округлених до тисяч.

Примітка 4. Принципи облікових політик

Фінансова звітність була підготовлена на основі облікових політик та облікових оцінок, чинних станом на 31 грудня 2019 року, як описано нижче. Ці принципи застосовувалися послідовно протягом всіх представлених періодів, якщо не вказано інше.

Огляд стандартів, поправок та інтерпретацій МСФЗ, які випущені але ще не є чинними, і тих які не були прийняті раніше кредитною спілкою представлено у примітці 5.

Основою оцінки, що застосовується під час складання фінансової звітності, є історична собівартість, за винятком статей, зазначених в основних положеннях облікової політики, що наведені нижче, коли використовуються такі види оцінки, як амортизована собівартість або справедлива вартість.

1. Фінансові інструменти. Основні методи оцінок

Визнання, первісна оцінка та припинення визнання

Кредитна спілка визнає фінансовий актив або фінансове зобов'язання у звіті про фінансовий стан тоді і лише тоді, коли вона стає стороною договірних домовленостей щодо цього інструмента.

Операції з фінансовими інструментами визнаються в звіті про фінансовий стан на дату розрахунку, тобто на дату його надання (отримання) і первісно оцінюються за справедливою вартістю, скоригованою на витрати на проведення операції, за винятком тих, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, які первісно оцінюються за справедливою вартістю.

Справедливою вартістю фінансового інструменту під час первісного визнання є ціна операції (тобто вартість наданих або отриманих коштів) скоригована на витрати на проведення операції, за винятком тих, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, які первісно оцінюються за справедливою вартістю.

Витрати на проведення операції - це додаткові витрати, на придбання, випуск або вибуття фінансового активу чи зобов'язання і які не були б отримані (сплачені), якби операція не відбулася. Витрати на проведення операції, наприклад, включають виплати та комісійні, сплачені за надання (отримання) фінансового інструменту, витрати на реєстрацію та оцінку заставного майна, а також податки та збори, що стягуються при перереєстрації права власності і т.ін.

Витрати на проведення операції не включають премій або дисконтів за борговими інструментами, витрат на фінансування, внутрішніх адміністративних витрат чи витрат на зберігання.

Прибуток або збиток при первісному визнанні виникає лише тоді, коли є різниця між справедливою вартістю та ціною операції (угоди), підтвердженням якої можуть бути інші поточні угоди з тим самим фінансовим інструментом, що спостерігаються на ринку, або метод оцінки, який у якості базових даних використовує лише дані з відкритих ринків.

За відсутності активного ринку основою для визначення поточної справедливої вартості є дані про останні договори, здійснені між непов'язаними сторонами. Суми, що отримані під час проведення примусових операцій (вимушений розпродаж майна в рахунок погашення боргів, під час ліквідації тощо), не є справедливою вартістю.

Для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, щодо яких немає інформації про ринкові ціни із зовнішніх джерел, використовуються такі методики оцінки, як дисконтування грошових потоків та аналіз фінансової інформації про об'єкти інвестування.

Якщо вплив дисконтування майбутніх грошових потоків, що очікується отримати від таких фінансових інструментів, є несуттєвим справедлива вартість визначається в сумі собівартість операції при визнанні фінансового інструменту.

Застосування методик оцінки може потребувати припущень, що не підкріплені ринковими даними. У цій фінансовій звітності інформація розкривається в тих випадках, за яких заміна такого припущення можливим

альтернативним варіантом може призвести до суттєвої зміни сум прибутку, доходів, витрат, загальної суми активів чи зобов'язань.

Подальша оцінка фінансових активів та фінансових зобов'язань описана нижче.

Кредитна спілка **припиняє визнання фінансових активів**, коли (а) активи погашені або права на отримання грошових потоків від активів інакше втратили свою чинність або (б) кредитна спілка припинила здійснювати контроль над активом.

Кредити підлягають списанню, коли немає обґрунтованих очікувань щодо їх відшкодування. Як правило, у таких випадках кредитна спілка визначає, що у позичальника немає активів чи джерел доходу, що можуть генерувати грошові потоки в обсязі, достатньому для погашення сум заборгованості, що підлягають списанню. Однак кредитна спілка може продовжувати здійснювати діяльність, спрямовану на стягнення заборгованості за списаними фінансовими активами згідно з політикою відшкодування сум, належних до погашення.

Кредитна спілка може **припинити визнавати** (списати з балансу) **фінансове зобов'язання** тільки після його погашення, тобто коли зобов'язання буде виплачено, анульовано або припинено з закінченням терміну його дії, або при звільненні позичальника від зобов'язань кредитором або за законом.

Подальша оцінка фінансових активів

В залежності від бізнес-моделі, використовуваної кредитною спілкою для управління фінансовими активами, та від характеристик фінансового активу, пов'язаних з передбаченими договором потоками грошових коштів, фінансовий актив оцінюється :

- за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка (отримання в зазначені терміни потоків грошових коштів, які є виключно платежами основного боргу та відсотків на непогашену суму основного боргу); або
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід або за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку.

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою вартістю тільки у випадку, якщо він відповідає обом нижченаведеним умовам і не класифікований як оцінюваний за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку:

- він утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків; і
- його договірні умови передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів на непогашену частину основної суми.
- Всі інші фінансові активи класифікуються як оцінювані за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку.

Амортизована вартість – це вартість при початковому визнанні фінансового інструмента мінус погашення основної суми боргу плюс нараховані проценти, а для фінансових активів – мінус будь-яке зменшення вартості щодо понесених збитків від знецінення. Нараховані проценти включають амортизацію відстрочених витрат за угодою при початковому визнанні та будь-яких премій або дисконту від суми погашення із використанням методу ефективної процентної ставки. Нараховані процентні доходи та нараховані процентні витрати, в тому числі амортизований дисконт або премія (у тому числі комісії, які переносяться на наступні періоди при первісному визнанні, якщо такі є), не відображаються окремо, а включаються до балансової вартості відповідних статей у звіті про фінансовий стан.

Метод ефективної процентної ставки – це метод розподілу процентних доходів або процентних витрат протягом відповідного періоду з метою отримання постійної процентної ставки (ефективної процентної ставки) від балансової вартості інструмента.

Ефективна процентна ставка – це процентна ставка, за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження (без урахування майбутніх кредитних збитків) точно дисконтуються протягом очікуваного терміну дії фінансового інструмента або, у відповідних випадках, протягом коротшого терміну до чистої балансової вартості фінансового інструмента. Розрахунок поточної вартості включає всі гонорари та комісійні виплати, сплачені або отримані сторонами договору, що є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки.

Класифікація фінансових активів після первісного визнання не змінюється, так як властиві обмеження щодо господарської діяльності кредитної спілки не дозволяють змінювати свою бізнес-модель з управління фінансовими активами. Класифікація фінансових зобов'язань після первісного визнання не підлягає зміні.

Знецінення фінансових активів, що обліковуються за амортизованою вартістю.

З 1 січня 2019 року кредитна спілка здійснює оцінку знецінення у відповідності до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» для активних операцій, облік яких ведеться за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. У відповідності з загальним підходом в залежності від міри погіршення кредитної якості з моменту початкового визнання кредитна спілка відносить фінансові інструменти до одної з наступних стадій оцінки знецінення:

- **Стадія 1.** Умови договору **виконуються** (для договорів без прострочення або до 30 днів прострочення). Відсутнє значне зростання кредитного ризику. Застосовується колективне резервування для кредитів без історії кредитних проблем (тобто якщо ніколи не було простроченості ≥ 30 днів), яке має 1-річний період спостереження очікуваних кредитних збитків.
- **Стадія 2.** Умови договору **виконуються не повністю**. Відбувається значне зростання кредитного ризику. Застосовується колективне резервування за типом кредиту для кредитів із заборгованістю

(зазвичай з простроченістю ≥ 30 днів, але < 90 днів), навіть якщо заборгованість ліквідовано, але критерії «Стадії 3» не досягнуті. Оцінюються очікувані кредитні збитки протягом всього строку дії кредиту.

- **Стадія 3.** Умови договору **не виконуються**. Об'єктивне свідчення знецінення (дефолту). Застосовується індивідуальний аналіз кредитів та їх застави. **Стадія 3 призначена для:** (а) найбільших кредитів кредитної спілки, коли по них заборгованість ≥ 30 днів; і (б) інші кредити, по яких заборгованість зберігається протягом значного періоду часу і які знаходяться в категорії «непогашених» (тобто, прострочені ≥ 90 днів). Оцінюються очікувані кредитні збитки протягом всього строку дії кредиту.

Основними критеріями істотного збільшення кредитного ризику для кредитної спілки може бути порушення платіжних зобов'язань більш ніж на 30 днів, очікувана або проведена реструктуризація, погіршення фінансового стану позичальника та інше.

Основними ознаками знецінення для кредитної спілки може бути порушення платіжних зобов'язань більш ніж на 90 днів, реструктуризація, яка здійснюється з погіршенням фінансового стану і несе прямі фінансові втрати, тощо.

Позиції, що зазнають кредитного ризику, **піддаються постійному моніторингу**, що може призвести до перенесення позиції на інший рівень кредитного ризику.

Для розрахунку розміру очікуваних втрат за стандартом МСФЗ 9 кредитна спілка використовує наступні складові:

- **Ризик дефолту** – компонент розрахунку суми резерву, що відображає ймовірність припинення виконання боржником/контрагентом своїх зобов'язань. Цей компонент встановлюється відповідно до методики класифікації позичальників по групах ризиків, застосованою спілкою;
- **Історичні дані по втратах** - компонент розрахунку суми резерву, що відображає рівень втрат (збитків) унаслідок дефолту боржника/контрагента;
- **База для розрахунку резерву** - компонент розрахунку розміру резерву, що складається з таких складових: основна заборгованість за кредитом, нараховані доходи, оціночна вартість застави.

При оцінюванні очікуваних кредитних втрат за кожним кредитом позичальника кредитна спілка розглядає декілька сценаріїв повернення коштів позичальником та бере до розрахунку кожен із них.

Вважається, що зменшення корисності фінансового активу чи групи фінансових активів відбувається тільки тоді, коли існують об'єктивні ознаки зменшення корисності в результаті однієї чи більше подій, що настали після первісного визнання активу («випадок виникнення збитків»), і такий випадок або випадки виникнення збитків мають вплив на очікувані майбутні грошові потоки від фінансових активів чи групи фінансових активів, який може бути достовірно визначений.

Об'єктивні ознаки зменшення корисності можуть включати такі події:

- прострочення будь-якого чергового платежу, при цьому несвоєчасна оплата (порушення боржником умов договору);
- позичальник зазнає суттєвих фінансових труднощів, що підтверджує отримана кредитною спілкою фінансова інформація про позичальника;
- платоспроможність позичальника погіршилася внаслідок змін загальнонаціональних або місцевих економічних умов, які чинять вплив на діяльність позичальника;
- ймовірність банкрутства або іншої фінансової реорганізації боржника або емітента;
- вартість забезпечення суттєво зменшилась у результаті погіршення ситуації на ринку.

Ідентифікація єдиної конкретної події може виявитись неможливою, але сукупний вплив кількох подій може призвести до кредитного знецінення фінансових активів.

Кредитна спілка визначає, чи існують об'єктивні ознаки зменшення корисності фінансових активів чи групи фінансових активів на кожному звітну дату.

На кожному наступну звітну дату після первісного визнання кредитна спілка оцінює рівень змін очікуваного кредитного ризику за фінансовим інструментом із дати його первісного визнання. Збитки від знецінення фінансових активів обліковуються з використанням рахунків резерву. На кожному звітну дату кредитна спілка визнає очікувані кредитні збитки або суму їх відшкодування у разі позитивних змін (збитки чи прибутки від знецінення) у складі Звіту про прибутки та збитки.

Активи, погашення яких неможливе, **списуються за рахунок сформованого резерву під знецінення** після завершення всіх необхідних процедур щодо відшкодування і після визначення остаточної суми збитку.

Резерв під знецінення за фінансовими активами, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід визнається в складі іншого сукупного доходу і не зменшує балансову вартість фінансового активу в звіті про фінансовий стан.

Для оцінки очікуваних кредитних збитків за іншою дебіторською заборгованістю застосовується спрощений підхід, відповідно до якого очікувані кредитні збитки розраховуються одразу на весь термін дії таких фінансових активів.

Для розрахунку резерву по іншій дебіторській заборгованості кредитна спілка використовує матриці резервування, за якою резерви на покриття збитків розраховуються щодо дебіторської заборгованості, суми якої розподіляються за різними строками утворення заборгованості або прострочення платежів. Вихідними даними для матриць резервування, є історичні дані щодо прострочення платежів та списання безнадійної

заборгованості. Коефіцієнти дефолту і, відповідно, резерв під збитки як відсоток від залишку заборгованості зростають у міру збільшення періоду прострочення платежів.

Зміна умов кредитів. Якщо за фінансовими активами умови змінюються у зв'язку з фінансовими труднощами позичальника, то такі фінансові активи є знеціненими.

Кредитна спілка відображає в бухгалтерському обліку зміну умов договору або модифікацію за фінансовим активом, що призводить до перегляду грошових потоків за ним, як продовження визнання первісного фінансового активу з новими умовами.

Якщо умови договору за фінансовим активом переглядаються за згодою сторін або відбувається будь-яка інша модифікація, що не призводить до припинення визнання первісного фінансового активу, кредитна спілка має перерахувати валову балансову вартість цього активу та визнати доходи або витрати від модифікації.

Кредитна спілка розраховує нову валову балансову вартість як теперішню вартість переглянутих або модифікованих грошових потоків, передбачених договором, дисконтованих за первісною ефективною ставкою відсотка (або первісною ефективною ставкою відсотка, скоригованою з урахуванням кредитного ризику для створених знецінених фінансових активів).

Різниця між валовою балансовою вартістю за первісними умовами та валовою балансовою вартістю за переглянутими або модифікованими умовами кредитна спілка визнає як доходи або витрати від модифікації.

Взаємозалік фінансових активів і зобов'язань (з подальшим включенням до звіту про фінансовий стан лише чистої суми) може здійснюватися лише в разі наявності юридично визначеного права взаємозаліку визнаних сум, якщо є намір одночасно реалізувати актив і розрахуватися за зобов'язаннями або провести розрахунок на основі чистої суми.

2. Фінансові активи кредитної спілки

Фінансові активи кредитної спілки залежно від наміру їх придбання класифікуються таким чином:

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та їх еквіваленти включають готівкові кошти, кошти на банківських рахунках кредитної спілки та короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції з первісним строком розміщення до 3-х місяців, які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і які характеризуються незначним ризиком зміни вартості. Суми, що стосуються коштів, використання яких обмежено, виключаються з грошових коштів та їх еквівалентів.

Грошові еквіваленти обліковуються за амортизованою вартістю.

Депозити в інших фінансових установах. Це заборгованість кредитних установ зі строком погашення понад 90 днів від дати виникнення, які не обтяжені будь-якими договірними зобов'язаннями.

Депозити в інших фінансових установах визнаються, коли кредитна спілка розміщує кошти в установах без наміру подальшої торгівлі ними. Ці кошти не пов'язані з похідними інструментами, не котируються на ринку і підлягають поверненню на фіксовану дату або дату, яка може бути визначена і обліковуються за амортизованою вартістю.

Кредити, надані іншим кредитним спілкам, яким кредитна спілка надає кошти з метою отримання договірних грошових потоків, які виключно є платежами щодо погашення основної суми боргу та процентів. Ці кредити не пов'язані з похідними інструментами, не котируються на ринку і підлягають поверненню на фіксовану дату або дату, яка може бути визначена. Ці кредити обліковуються за амортизованою вартістю.

Кредити, надані членам кредитної спілки. Кредити та заборгованість членів спілки обліковуються, коли кредитна спілка надає грошові кошти з метою створення дебіторської заборгованості члена спілки, яка не пов'язана з похідними фінансовими інструментами, не котирується на відкритому ринку та має бути погашена на встановлену чи визначену дату; при цьому кредитна спілка не має наміру здійснювати торгові операції з цією дебіторською заборгованістю. Кредити та заборгованість членів спілки обліковуються за амортизованою вартістю.

Кредитна спілка не отримує ніяких додаткових гонорарів та додаткових комісійних зборів, які є невід'ємною частиною ефективною ставки відсотка, витрат на операції та всіх інших премій чи дисконтів.

Для визначення якості кредитного портфелю спілка застосовує класифікацію позичальників по групах ризиків, яка базується на оцінці їх платоспроможності та заставного майна. В основу класифікації за групами ризику покладені такі принципи:

- 1 - *кредит без будь-яких очевидних ризиків.* Віднесення кредиту до 1 групи відбувається, у випадку, якщо незалежно від забезпечення кредиту, платоспроможність позичальника є бездоганною; економічний стан настільки стабільний, що він спроможний погашати кредит (проценти, основна сума) за рахунок отриманих поточних доходів.

Віднести кредит до 1 групи можна також у випадку, якщо економічний стан позичальника частково є сумнівним (ймовірність виникнення ризику), разом з тим, кредит є повністю забезпеченим та може бути погашений в повному обсязі за рахунок заставного майна.

- 2 - *кредит з підвищеним латентним ризиком.* Графік платежів (можливо з затримками платежів) - поки виконується. Можливість погашати кредит (проценти, погашення основної суми) за рахунок отриманих поточних доходів знаходиться під загрозою. Кредит слабо забезпечений та може бути тільки частково погашений (залишок процентів та основної суми) за рахунок заставного майна.
- 3 - *кредит з високим ступенем ризику неповернення або вже неповернений.* Віднесення кредиту до 3 групи відбувається, у випадку, якщо внаслідок поганого фінансового стану позичальника та відсутності

застави чи недостатнього забезпечення очікується фактична втрата кредиту. Графік платежів не виконується або виконується лише частково або ж з великими затримками.

Інша дебіторська заборгованість визнається в разі виникнення права на отримання платежу згідно з договором або іншого юридичного права.

Якщо у кредитній спілці існує об'єктивне свідчення того, що дебіторська заборгованість не буде відшкодована, кредитна спілка створює відповідний резерв на знецінення та зменшує чисту балансову вартість дебіторської заборгованості до вартості їх відшкодування. Знецінення відображається у звіті про сукупний дохід. Кредитна спілка збирає об'єктивні свідчення щодо знецінення дебіторської заборгованості, використовуючи ті ж методи та оціночні розрахунки, що й у випадку знецінення фінансових активів, які обліковуються за амортизованою вартістю.

Кредитна спілка аналізує дебіторську заборгованість на предмет знецінення щоквартально окремо по кожному контрагенту. У залежності від умов, строків і сум грошових коштів, отриманих в ході погашення зазначених сум, кредитна спілка створює резерв на знецінення по кожному боржнику.

Ні аванси одержані, ні аванси видані, ні передбачені податки, збори та обов'язкові платежі не є фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями. Ці суми визнаються за первісно отриманими (сплаченими) сумами.

Інші фінансові інвестиції, що обліковуються за справедливою вартістю – це інвестиції до капіталів інших установ (пайові внески в об'єднану кредитну спілку), які не є асоційованими або дочірніми. За відсутності інформації для визначення справедливої вартості цих фінансових активів, собівартість є найкращою оцінкою справедливої вартості.

3. Фінансові зобов'язання кредитної спілки

Відповідно до МСФЗ 9, кредитна спілка класифікує всі фінансові зобов'язання як такі, що у подальшому оцінюються за амортизованою собівартістю. Метод ефективного відсотка не застосовується за фінансовими зобов'язаннями, за якими неможливо достовірно і однозначно визначити грошові потоки, а саме: внески (вклади) на депозитні рахунки до запитання, строкові внески (вклади) на депозитні рахунки з можливістю до вкладання або з капіталізацією процентів, а також визнані фінансові зобов'язання відповідно до п.18 МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання» (див. примітку 4.11). За відсутності суми первісного дисконту амортизована собівартість розраховується як залишок основної суми та нарахованих, але не виплачених процентів на дату звітності.

Фінансові зобов'язання кредитної спілки в основному складаються з:

- **внесків (вкладів) на депозитні рахунки членів спілки;**
- **коштів, залучених від інших фінансових установ.**

Така заборгованість обліковується з моменту надання кредитній спілці грошових коштів або інших активів.

Початкове визнання залучених коштів відбувається за їх вартістю, яка є справедливою вартістю отриманих коштів, за вирахуванням будь-яких понесених витрат на проведення операцій.

Після первісного визнання залучені кошти надалі відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного ставки відсотка. Доходи та витрати відображаються у звіті про сукупний дохід, коли визнання зобов'язань припиняється, а також у процесі амортизації.

За відсутності витрат на проведення операцій балансова вартість (амортизована собівартість) розраховується як залишок основної суми та нарахованих, але не виплачених процентів на дату звітності.

Крім цього до інших фінансових зобов'язань кредитної спілки за МСФЗ відносяться **зворотні внески членів кредитної спілки в пайовий та інший додатковий капітал**. Професійні судження щодо цього питання наведені у примітці 4.11.

Згідно чинного законодавства та статуту зворотні внески членів кредитної спілки підлягають викупу на вимогу за сумою їх випуску. При первісному визнанні кредитна спілка оцінює ці фінансові зобов'язання за справедливою вартістю. Оскільки ці частки підлягають викупу на вимогу, кредитна спілка визначає справедливую вартість таких фінансових зобов'язань, в сумі яка є не меншою, ніж сума, що підлягає сплаті за вимогою. Відповідно, кредитна спілка класифікує максимальну суму до сплати за вимогою як фінансові зобов'язання згідно з положеннями про викуп.

4. Основні засоби та нематеріальні активи

Первісна вартість придбаних основних засобів та нематеріальних активів складається з витрат на придбання та введення їх в експлуатацію.

Кредитна спілка визнає матеріальний об'єкт основним засобом, якщо він утримується з метою використання їх у процесі своєї діяльності, надання послуг, або для здійснення адміністративних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року.

Після визнання активом об'єкту основних засобів чи нематеріальних активів кредитна спілка застосовує оцінку за моделлю собівартості, згідно якої він об'єкт обліковується за його собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності.

Витрати на поліпшення об'єктів основних засобів, що призводять до збільшення первісно очікуваних вигід від їх використання, збільшують первісну вартість цих об'єктів. Витрати на незначний ремонт й технічне обслуговування відносяться на витрати в міру їх здійснення. Вартість заміни значних компонентів основних

засобів капіталізується, а залишкова вартість заміненої частини (компонента) відноситься на витрати в звіті про сукупний дохід звітного періоду.

Витрати, пов'язані з нематеріальними активами (наприклад, його обслуговування), відносяться на видатки по мірі їх здійснення.

У разі знецінення основних засобів їх вартість зменшується до вартості очікуваного відшкодування або справедливої вартості за мінусом витрат на реалізацію залежно від того, яка з цих двох величин є вищою. Зменшення балансової вартості відноситься на фінансові результати. Витрати на знецінення активу, визнані в попередніх періодах, сторнуються, якщо відбулася зміна оцінок, застосованих для визначення очікуваного відшкодування, або справедливої вартості за мінусом витрат на реалізацію.

Результат від реалізації основних засобів, який розраховується як різниця між сумою отриманих коштів і балансовою вартістю активів, визнається у складі фінансових результатів у звіті про сукупний дохід.

Незавершене будівництво в обліку відображається за первісною вартістю. Після завершення будівництва активи включаються до класу будівель і споруд за первісною вартістю. Незавершене будівництво не амортизується до того часу, доки актив не буде готовий до використання.

Амортизація

Амортизація основних засобів та нематеріальних активів розраховується прямолінійним методом з метою рівномірного зменшення первісної вартості до ліквідаційної вартості протягом строку корисного використання активу. Амортизація активу починається, коли він стає придатним для використання, тобто коли він доставлений до місця розташування та приведений у стан, у якому він придатний до експлуатації. Амортизація активу припиняється на одну з двох дат, яка відбувається раніше: на дату, з якої актив класифікується як утримуваний для продажу (або включається до ліквідаційної групи, яка класифікується як утримувана для продажу) згідно з МСФЗ, або на дату, з якої припиняють визнання активу. Амортизація не припиняється, коли актив не використовується або він вибуває з активного використання, доки актив не буде амортизований повністю.

Строки експлуатації основних засобів:

- будівлі та споруди 20–40 років
- машини та обладнання 2–5 років
- інструменти, прилади та інвентар 2-12 років

Ліквідаційна вартість активу – це оціночна сума, яку кредитна спілка отримала б в поточний час від продажу цього активу, за мінусом оцінених витрат на продаж, якби стан та строк експлуатації активу відповідав строку експлуатації та стану, які цей актив матиме наприкінці строку корисного використання. Ліквідаційна вартість активу дорівнює нулю, якщо кредитна спілка має намір використовувати актив до кінця фізичного строку його експлуатації.

До нематеріальних активів в кредитній спілці переважно відносяться ліцензійне програмне забезпечення, спеціалізоване програмне забезпечення та ліцензії на здійснення діяльності (за наявності). На термін корисної служби нематеріального активу в основному впливають правові чинники, які можуть обмежувати період контролю кредитною спілкою доступу до економічних вигід від використання активу. Строки експлуатації нематеріальних активів Кредитної спілки складають 3-10 років.

5. Активи призначені для продажу

Кредитна спілка класифікує необоротні активи (або групу вибуття) як призначені для продажу, якщо їх балансова вартість буде відшкодовуватись, в основному, шляхом продажу, а не в ході їх використання. Для цього необоротні активи (або група вибуття) мають бути доступні для негайного продажу в їх теперішньому стані на тих умовах, які є звичайними при продажу таких активів (групи вибуття), при цьому їх продаж має характеризуватись високим ступенем ймовірності.

Кредитна спілка оцінює активи (групу вибуття), класифіковані як призначені для продажу, за меншою з двох оцінок: балансовою вартістю або справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж. В разі настання подій або зміни обставин, що вказують на можливе зменшення корисності активів (або групи вибуття), кредитна спілка відображає збиток від зменшення корисності при первісному, а також наступному списанні їх вартості до справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж.

6. Оренда

Кредитна спілка у 2019 році мала орендний договір, зокрема з оренди офісного приміщення. Оренда визнається, вимірюється та презентується відповідно до МСФЗ 16 «Оренда».

Кредитна спілка вирішила не визнавати актив з права користування та орендні зобов'язання зі строком 12 місяців або менше. Орендні платежі, пов'язані з такою орендою, визнаються у звіті про сукупний дохід як витрати на прямолінійній основі протягом строку оренди.

7. Податок на прибуток.

Податки на прибуток відображаються у фінансовій звітності відповідно до законодавства, яке вступило в дію або має бути введено в дію станом на кінець звітного періоду.

Кредитна спілка станом на 31.12.2019 р. є неприбутковою організацією і тому відповідно до Податкового кодексу України не є платником податку на прибуток.

Поточний податок - це сума, яку, як очікується, необхідно буде сплатити або відшкодувати у податкових органів щодо оподаткованого прибутку чи збитків поточного та попередніх періодів. Якщо фінансова звітність затверджується до подачі відповідних податкових декларацій, оподатковуваний прибуток або податковий збиток визначаються розрахунковим шляхом. Інші податки, крім податку на прибуток, відображені у складі адміністративних та інших операційних витрат.

8. Забезпечення за зобов'язаннями та платежами.

Забезпечення за зобов'язаннями та платежами - це не фінансові зобов'язання, сума й термін яких не визначені. Вони нараховуються, коли кредитна спілка має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання, що виникло внаслідок минулих подій, та існує ймовірність, що для погашення такого зобов'язання знадобиться відтік ресурсів, які передбачають економічні вигоди, а суму цього зобов'язання можна розрахувати з достатнім ступенем точності.

Забезпечення переглядається на кінець кожного звітного періоду та коригується для відображення поточної найкращої оцінки. Якщо вже немає ймовірності, що вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, буде потрібним для погашення зобов'язання, забезпечення сторнується. Забезпечення використовується лише для тих видатків, для яких воно було створено з самого початку. Лише видатки, пов'язані з забезпеченням, під які воно було створено, згортаються з ним. Якщо кредитна спілка має обтяжливий контракт, існуюче зобов'язання за цим контрактом вона визнає та оцінює як забезпечення. Витрати на реструктуризацію можуть бути визнані забезпеченням тільки якщо реструктуризація розпочата в звітному періоді та ці витрати відповідають всім трьом умовам визнання забезпечення.

9. Виплати працівникам та відповідні відрахування

Зарплата, внески до фондів соціального страхування, щорічні відпускні та лікарняні, нараховуються у тому періоді, в якому відповідні послуги надаються працівниками кредитної спілки, крім преміальних за підсумками року.

Кредитна спілка визнає короткострокові виплати працівникам як витрати та як зобов'язання після вирахування будь-якої вже сплаченої суми. Кредитна спілка визнає очікувану вартість короткострокових виплат працівникам за відсутність як забезпечення відпусток - під час надання працівниками послуг, які збільшують їхні права на майбутні виплати відпускних.

Кредитна спілка не має додаткових схем пенсійного забезпечення, крім участі в державній пенсійній системі України, що передбачає розрахунок і сплату поточних внесків роботодавця як відсотка від поточних загальних виплат працівникам. Ці витрати відображаються у звітному періоді, до якого відноситься відповідна заробітна плата.

10. Визнання доходів та витрат

Процентні доходи та витрати визнаються в звіті про сукупний дохід для всіх боргових інструментів (крім тих, що обліковуються за справедливою вартістю) за принципом нарахування з використанням методу ефективної процентної ставки. За цим методом сплачені або отримані учасниками договору комісії, що є невід'ємною частиною розрахунку ефективної процентної ставки, витрати на проведення відповідної операції, а також премії та дисконти визнаються протягом періоду дії фінансового інструменту і включаються до процентних доходів або витрат.

Якщо виникають сумніви щодо можливості погашення кредитів або інших боргових інструментів, їх вартість зменшується до поточної вартості очікуваних грошових потоків, після чого процентний дохід обліковується на основі ефективної процентної ставки по даному інструменту, що використовувалась для оцінки збитку від знецінення.

Усі інші доходи і витрати визнаються за принципом нарахування в тому періоді в якому вони здійснені отримані (понесені).

11. Капітал кредитної спілки

Класифікація фінансових інструментів в якості капіталу здійснюється кредитною спілкою при дотриманні таких умов:

- параграф 16A(a) МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання» зазначає, що інструмент визнається складовим капіталу, якщо він надає право власникові на частку в чистих активах при ліквідації кредитної спілки. Між тим, у відповідності до національного законодавства, у разі ліквідації кредитної спілки залишок коштів резервного капіталу та додаткового капіталу (незворотні внески) після розрахунків із членами спілки та іншими кредиторами зараховується до Державного бюджету України. Інші активи передаються одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду або зараховуються до бюджету. Тобто, члени кредитної спілки не мають право при її ліквідації на отримання пропорційної частки чистих активів кредитної спілки (чистими активами суб'єкта господарювання є ті активи, які залишаються після вирахування всіх інших вимог на його активи відповідно до параграфа 16A(a) МСБО 32);
- параграф 16A(г) МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання» зазначає, що інструмент визнається складовим капіталу, якщо окрім зобов'язання викупу інструменту, він більше не містить інших фінансових зобов'язань. Між тим, у відповідності до національного законодавства членство у кредитній спілці дає право члену спілки одержувати від кредитної спілки кредити та користуватися іншими послугами, які надаються членам кредитної спілки відповідно до її статуту;

- фінансовий інструмент може бути погашений лише за рішенням кредитної спілки;
- стосовно фінансового інструменту діють законодавчі обмеження, що дозволяють кредитній спілці відмовити в його погашенні.

Зворотні внески членів кредитної спілки в пайовий та інший додатковий капітал, які повертаються члену в порядку, передбаченому статутом кредитної спілки, але не пізніше ніж через один місяць після прийняття загальними зборами або спостережною радою кредитної спілки відповідного рішення визнаються у представленій фінансовій звітності фінансовими зобов'язаннями.

Відсотки, пов'язані з цими фінансовими інструментами відповідно до параграфів 35 МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання» та 11 тлумачення КТМФЗ 2 «Частки учасників кооперативних суб'єктів господарювання та подібні інструменти» є витратами незалежно від того, яку юридичну форму мають сплачені суми (дивіденди, відсотки чи щось інше).

Відповідно до статуту кредитної спілки:

Резервний капітал призначений для відшкодування можливих збитків кредитної спілки, які не можуть бути покритими за рахунок надходжень поточного року, забезпечення платоспроможності кредитної спілки та захисту заощаджень її членів.

Рішення про використання капіталу на покриття збитків кредитної спілки приймається спостережною радою кредитної спілки в порядку, визначеному законодавством та рішенням загальних зборів членів кредитної спілки.

Додатковий капітал кредитної спілки формується за рахунок цільових внесків членів кредитної спілки, благодійних внесків фізичних та юридичних осіб, безоплатно отриманого майна і необоротних засобів. Рішенням загальних зборів може бути встановлена обов'язковість унесення всіма членами кредитної спілки з визначеною періодичністю певної суми цільового внеску членів кредитної спілки в додатковий капітал. У разі ліквідації спілки залишок додаткового капіталу зараховується до Державного бюджету України.

Відповідно до положення про фінансове управління кредитної спілки додатковий капітал може бути використаний на покриття збитків. Також положенням про фінансове управління та Порядком розподілу доходів та покриття збитків встановлена черговість використання капіталу на покриття збитків.

Статутом кредитної спілки визначений порядок розподілу доходу:

Нерозподілений дохід, що залишається у розпорядженні кредитної спілки за підсумками фінансового року, який визначається за касовим методом визнання доходів, розподіляється за рішенням загальних зборів. При цьому в першу чергу відбувається необхідне поповнення капіталу та резервів.

Розподіл доходів кредитної спілки протягом року відбувається в порядку, визначеному рішенням загальних зборів членів кредитної спілки.

Кредитна спілка контролює нормативи достатності капіталу та платоспроможності відповідно до вимог Розпорядження Нацкомфінпослуг №7 «Положення про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок».

12. Умовні активи та зобов'язання

Під умовними активами кредитна спілка розуміє можливий актив (якого ще фактично немає), який залежить від минулих подій та від того, чи відбудеться або не відбудеться ще подія (події) в майбутньому та яка не залежить від кредитної спілки.

Умовні активи не визнаються у звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких активів надається, коли надходження пов'язаних з ними економічних вигод є ймовірним.

Під умовними зобов'язаннями кредитна спілка розуміє можливе зобов'язання (якого ще фактично немає), яке залежить від минулих подій та від того, чи відбудеться або не відбудеться ще подія (події) в майбутньому та яка не залежить від кредитної спілки.

Також це може бути існуюче зобов'язання (юридичне або конструктивне), яке не може бути розкрито в звітності, оскільки невідомо, чи буде в майбутньому вибуття ресурсів, або неможливо оцінити суму.

Умовні зобов'язання не відображаються у звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких зобов'язань надається, за винятком випадків, коли відтік ресурсів для виконання таких зобов'язань є малоімовірним.

Щодо умовних зобов'язань кредитна спілка розкриває для кожного класу умовного зобов'язання на кінець звітного періоду стислу інформацію про сутність умовного зобов'язання і, якщо можливо, наближену оцінку його фінансового впливу, інформацію про невизначеності щодо суми або часу будь-якого вибуття та можливість будь-якої компенсації. У надзвичайно рідкісних випадках можна очікувати, що розкриття деякої або всієї інформації завдасть серйозної шкоди позиціям кредитної спілки в супереччі з іншими сторонами щодо предмету забезпечення, умовного зобов'язання чи умовного активу. В таких випадках кредитна спілка не розкриває інформацію, але розкриває загальний характер суперечки, а також той факт, що інформація не була розкрита і причини цього.

13. Пов'язані сторони

Кредитна спілка під час своєї діяльності може здійснювати операції з пов'язаними сторонами.

Одним з основних принципів діяльності кредитної спілки Законом України «Про кредитні спілки» визначено рівноправність її членів. Вищим органом управління кредитної спілки є загальні збори її членів. Усі члени

кредитної спілки (в т.ч. члени органів управління) мають рівні права, в тому числі у разі голосування на загальних зборах, незалежно від розміру пайового та інших внесків, а також при отриманні фінансових послуг.

Враховуючи зазначене, пов'язаними особами для отримання фінансових послуг кредитна спілка визначає всіх членів органів управління та працівників спілки (їх близьких родичів, юридичні особи, в яких вони, є стороною правочину, або беруть участь у правочині як представник чи посередник, або отримує комісійну винагороду від спілки чи від особи, що є стороною правочину, або внаслідок такого правочину отримує майно. Близькими родичами є батьки, подружжя, брати, сестри, діти, а також батьки, брати, сестри і діти подружжя.

По пов'язаних сторонах в фінансовій звітності розкривається така інформація: розмір наданої фінансової послуги; залишки дебіторської заборгованості в розрізі строків; залишки зобов'язань в розрізі строків, та, за наявності, такі операції: придбання або продаж нерухомості та інших активів; отримання послуг; оренда; надання гарантій або застави. Інформація щодо пов'язаних сторін розкрита у примітці 19.

14. Зміни в обліковій політиці, облікових оцінках, виправлення суттєвих помилок та подання їх у фінансових звітах

Кредитна спілка змінює облікову політику, якщо зміна:

1) вимагається МСФЗ;

2) приводить до надання достовірної та доречної інформації про вплив операцій, інших подій або умов на фінансовий стан, фінансові результати діяльності або грошові потоки.

Кредитна спілка для здійснення ретроспективного застосування зміни облікової політики має коригувати залишок кожного компонента власного капіталу на початок періоду, на який впливає ця зміна, за найперший поданий попередній період, а також коригувати інші порівнювальні суми таким чином, немов би облікова політика застосовувалася завжди. Якщо ретроспективне застосування змін облікової політики є неможливим за один конкретний попередній звітний період або кілька поданих попередніх періодів, то кредитна спілка застосовує нову облікову політику станом на початок найпершого періоду, щодо якого ретроспективне застосування є можливим.

Кредитна спілка застосовує нову облікову політику перспективно, якщо на початок поточного періоду неможливо визначити кумулятивний вплив нової облікової політики до всіх попередніх періодів.

В 2019 зміни в обліковій політиці кредитної спілки не відбувались.

15. Події після дати балансу

Під подіями після дати балансу кредитна спілка розуміє всі події до дати затвердження фінансової звітності до випуску, навіть якщо ці події відбуваються після оприлюднення фінансового результату чи іншої вибіркової фінансової інформації. Керуючись положеннями МСФЗ, під затвердженням фінансової звітності до випуску кредитна спілка розуміє дату затвердження річної фінансової звітності спостережною радою. Кредитна спілка розділяє події після дати балансу на такі, що вимагають коригування після звітного періоду, та такі, що не вимагають коригування після звітного періоду. Дата затвердження фінансової звітності до випуску та інформація про події після дати балансу наведені у примітці 20.

16. Основні оцінки та судження під час застосування принципів бухгалтерського обліку

Кредитна спілка використовує оцінки, припущення і професійні судження, які впливають на суми активів і зобов'язань, що відображені в фінансовій звітності за представлені періоди та відобразатимуться в фінансовій звітності за наступний фінансовий рік. Оцінки та судження регулярно переглядаються й базуються на досвіді керівництва та інших факторах, включаючи майбутні події, очікування яких за наявних умов є обґрунтованими. Найсуттєвіші оцінки та судження були такими:

Безперервність діяльності

Керівництво кредитної спілки, здійснило оцінку щодо можливості подальшої безперервної діяльності та впевнилось, що кредитна спілка має ресурси для продовження діяльності у досяжному майбутньому. До того ж, керівництву невідомо про будь-які значні невизначеності, що можуть викликати значну невпевненість у можливості кредитної спілки здійснювати безперервну діяльність. Таким чином, складання фінансової звітності здійснювалось виходячи з принципу безперервності діяльності.

Резерви під знецінення кредитів та дебіторської заборгованості

Застосування нової моделі для оцінки зменшення корисності фінансових активів вимагає від кредитної спілки значних професійних суджень щодо того, яким чином зміни економічних факторів впливають на очікувані кредитні збитки, що визначаються шляхом зважування щодо ймовірності їх виникнення.

Припущення при оцінці того, чи збільшився кредитний ризик фінансового активу з моменту первісного визнання та включення перспективної інформації при оцінці очікуваних кредитних збитків постійно аналізуються з метою підтримання сум резервів на рівні, який, на думку керівництва, буде достатнім для покриття збитків, понесених відносно фінансових активів кредитної спілки.

Строки корисного використання основних засобів та нематеріальних активів та їх ліквідаційної вартості

Оцінка строків корисного використання об'єктів основних засобів та нематеріальних активів залежить від професійного судження керівництва, яке ґрунтується на досвіді роботи з аналогічними активами. При визначенні строків корисного використання активів керівництво бере до уваги умови очікуваного використання активів, моральний, технічний знос і умови праці, в яких будуть експлуатуватися дані активи. Зміна будь-якого з цих умов або оцінок може в результаті привести до коригування майбутніх норм амортизації.

Класифікація та оцінка фінансових інструментів в якості капіталу

На сьогоднішній день в Україні існують складнощі в правильності тлумачення та застосування кредитними спілками вимог МСФЗ щодо елементів їх капіталу та розподілу доходу (прибутку) на пайові внески членів кредитних спілок.

Ці складнощі виникають, в першу чергу, у зв'язку із особливістю національного законодавства щодо визначення складових капіталу кредитних спілок.

Професійне судження управлінського персоналу базувалось на основі аналізу положень МСФЗ по схожим питанням, яке викладене в Примітках 4.3 та 4.11.

Визначення критерію суттєвості (істотності) інформації в фінансовій звітності

Суттєвість (істотність) з точки зору МСФЗ застосовується кредитною спілкою для визнання, оцінки і деталізації статей фінансової звітності та розкриття інформації в фінансовій звітності.

Керівництво кредитної спілки застосовує професійне судження щодо суттєвості (істотності) інформації для врахування ряду чинників і обставин, які є специфічними для її діяльності, результати якої розкриваються спілкою в фінансовій звітності. Визначення істотності інформації, серед іншого, вимагає від кредитної спілки і розуміння того, хто є користувачами фінансової звітності та які рішення вони приймають на її основі.

Початкове визнання операцій з пов'язаними сторонами

У ході звичайної діяльності кредитна спілка здійснює операції з пов'язаними сторонами. МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» вимагає обліковувати фінансові інструменти при початковому визнанні за справедливою вартістю. За відсутності активного ринку таких операцій, для того щоб визначити, чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими ставками, використовуються професійні судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних видів операцій з непов'язаними сторонами та аналіз ефективної процентної ставки.

Примітка 5. Нові і переглянуті МСФЗ та інтерпретації

1. Перше застосування МСФЗ та інтерпретацій

МСФЗ 16

МСФЗ 16 «Оренда» був виданий у січні 2016 р. і замінює МСБО 17 «Оренда», КТМФЗ 4 «Визначення, чи містить угода оренду», ПКТ-15 «Операційна оренда: заохочення» та ПКТ-27 «Оцінка сутності операцій, які мають юридичну форму угоди про оренду». МСФЗ 16 визначає принципи визнання, оцінки, подання та розкриття інформації про оренду, і вимагає від орендарів обліку всіх орендних операцій за єдиною балансовою моделлю, подібною до обліку фінансової оренди згідно з МСБО 17. Стандарт має два виключення щодо визнання для орендарів - оренду "малоцінних" активів (наприклад, персональних комп'ютерів) та короткострокової оренди (тобто оренди з терміном оренди 12 місяців або менше). На дату початку оренди орендар визнає зобов'язання здійснити орендні платежі (тобто, зобов'язання з оренди) та актив, що представляє собою право користування основним активом протягом строку оренди (тобто, актив у формі права користування).

Кредитна спілка вирішила не визнавати актив з права користування та орендні зобов'язання зі строком 12 місяців або менше. Орендні платежі, пов'язані з такою орендою, визнаються у звіті про сукупний дохід як витрати на прямолінійній основі протягом строку оренди.

Інші поправки до МСФЗ, інтерпретації, що мають ефективну дату у звітному році, але не вплинули на фінансовий стан кредитної спілки, її фінансові результати та фінансову звітність, їх ефект відсутній, зокрема:

- **Поправки, пов'язані з вступом в силу МСФЗ 16 «Оренда»** (МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу», МСБО 16 «Основні засоби», МСБО 1 «Подання фінансової звітності», МСФЗ 1 «Перше застосування МСФЗ», МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації», МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості», МСФЗ 15 «Виручка по контрактах з клієнтами», МСБО 2 «Запаси», МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів», МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів», МСБО 23 «Витрати на позики», МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи», МСБО 38 «Нематеріальні активи», МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість», МСБО 41 «Сільське господарство»)
- **КТМФЗ (IFRIC) 23 «Невизначеність щодо правил обчислення податку на прибуток»** - Роз'яснення IFRIC 23 вимагає, щоб використовуваний компанією підхід ґрунтувався на тому, що краще прогнозує результат вирішення невизначеності. Зокрема, компанія повинна враховувати те, як по її очікуванням податкові органи будуть проводити перевірку податкового обліку і трактувань. Роз'яснення IFRIC 23 вимагає, щоб компанія виходила з того, що податкові органи перевірять всі суми, які вони має право перевірити, і ознайомляться з усією пов'язаною інформацією при проведенні своєї перевірки. Компанії повинні враховувати ймовірність того, що податкові органи будуть приймати або відхиляти невизначені податкові трактування, при цьому обліковий процес буде визначатися цією оцінкою податкових органів. Роз'яснення IFRIC 23 вимагає від компанії необхідної переоцінки (зміни) судження або оцінка, в разі зміни фактів і обставин, на яких ґрунтувалося це судження або оцінка, а також в результаті отримання нової інформації, яка впливає на судження або оцінку. Будь-які такі зміни повинні враховуватися в подальшому (перспективно) відповідно до МСБО 8 «Облікова політика, зміни в облікових оцінках та помилки». У таких випадках компанії повинні застосовувати стандарт МСБО 10 «Події після звітного періоду», щоб визначити, чи є зміна, що відбулася після звітного періоду, коригуючих або нерегульованим подією.
- **Поправка до МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані підприємства і спільні підприємства»** - 14А. Організація застосовує МСФЗ 9 також до інших фінансових інструментів в асоційованому або спільному

підприємстві, до яких не застосовується метод участі в капіталі. До них відносяться довгострокові вкладення, які, по суті, складають частину чистих інвестицій організації в асоційовану компанію або спільне підприємство.

- **Поправка до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»** - Поправка дозволяє застосовувати модель амортизованої вартості до фінансових інструментів, які мають опцію дострокового погашення, незалежно від того, що при достроковому погашенні може виникнути компенсація (як позитивна, так і негативна)
- **Поправка до МСБО 19 «Виплати працівникам»** - Поправки до МСБО 19 «Виплати працівникам» стосуються порядку обліку компаніями пенсійних програм з визначеною виплатою. Якщо до програми вносяться зміни (програма скорочується або по ній відбувається розрахунок), МСБО 19 вимагає від компанії переоцінки її чистих активів або зобов'язань за встановленими виплатами. Поправки вимагають від компанії використовувати нові припущення, використані при проведенні переоцінки, щоб визначити вартість послуг поточного періоду і чистий відсоток на залишок звітного періоду після зміни програми з визначеною виплатою.
- **Поправка до МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»** - 42А. Якщо сторона угоди про спільне підприємство (як цей термін визначено в МСФЗ 11 "Спільна діяльність") отримує контроль над бізнесом, який є спільною операцією (як цей термін визначено в МСФЗ 11), і при цьому мала права на активи і несла відповідальність за зобов'язаннями, пов'язаними з цією спільною операцією, безпосередньо до дати придбання, то дана угода є об'єднанням бізнесів, які здійснюються поетапно. Отже, набувач повинен застосовувати вимоги щодо об'єднання бізнесів, здійснюваного поетапно, включаючи переоцінку часток участі в спільних операціях, що були раніше, у спосіб, передбачений в пункті 42. При цьому набувач повинен переоцінити всю наявну раніше частку участі в спільних операціях.
- **Поправка до МСФЗ 11 «Спільна діяльність»** - В33СА Сторона, яка є учасником спільних операцій, але не має спільного контролю, може отримати спільний контроль над спільними операціями, діяльність в рамках яких є бізнес, як цей термін визначено в МСФЗ 3. У таких випадках частки участі в даній спільній операції, що були раніше, не переоцінюються.
- **Поправка до МСБО 12 «Податки на прибуток»** - 57А. Організація повинна визнати наслідки з податку на прибуток, пов'язані з дивідендами, як вони визначені в МСФЗ 9, коли вона визнає зобов'язання сплатити дивіденди. Наслідки з податку на прибуток щодо дивідендів пов'язані більш безпосередньо з минулими операціями чи подіями, які генерували розподіл прибутку, ніж з розподілами на користь власників. Тому організації слід визнавати наслідки з податку на прибуток щодо дивідендів у складі прибутків або збитків, іншого сукупного доходу або в капіталі відповідно до того, де організація спочатку визнала такі минулі операції або події.
- **МСБО 23 «Витрати на позики»** - 14. Тією мірою, в якій організація запозичує кошти на спільні цілі і використовує їх для отримання кваліфікованого активу, організація повинна визначити суму витрат за запозиченнями, дозволена для капіталізації, шляхом множення ставки капіталізації на суму витрат на даний актив. Ставка капіталізації визначається як середньозважене значення витрат за запозиченнями стосовно всіх позик організації, що залишаються непогашеними протягом періоду. Однак організація повинна виключити з даного розрахунку суму витрат за запозиченнями стосовно позик, отриманих спеціально для придбання кваліфікованого активу, до завершення практично всіх робіт, необхідних для підготовки цього активу до використання за призначенням або продажу. Сума витрат за запозиченнями, яку організація капіталізує протягом періоду, не повинна перевищувати суму витрат за запозиченнями, понесених протягом цього періоду.

2. Нові МСФЗ

Станом на звітну дату опубліковано наступні МСФЗ, зміни до них та інтерпретації, ефективна дата яких не настала:

Стандарти та правки до них	Ефективна дата
<ul style="list-style-type: none"> ● МСФЗ 17 «Страхові контракти» - стандарт, що замінить МСФЗ 4 «Страхові контракти». Згідно з новим стандартом, прибуток за страхові послуги повинна визнаватися тільки коли надаються відповідні послуги, а незароблений прибуток (або маржа за передбачені договором послуги) відображатися не в звітному прибутку, а на балансі страховика як частина зобов'язань. 	01.01.2022
<ul style="list-style-type: none"> ● Концептуальні основи фінансової звітності - Введено концепцію діяльності керівництва в інтересах власників і уточнено інформацію, виникає в зв'язку з цим. Повернено концепцію обачності, яка підтримує нейтральність інформації і тому описує обачність як «обережність при винесенні суджень в умовах невизначеності». Невизначеність оцінки є фактором, який може вплинути на достовірне надання інформації. Суб'єкт, що звітує - це організація, яка за власною ініціативою складає або зобов'язана складати фінансову звітність і не обов'язково є юридичною особою. Актив - існуючий економічний ресурс, контрольований організацією в результаті минулих подій. Економічний ресурс - це право, яке може принести економічні вигоди. Зобов'язання - існуючий обов'язок організації передавати економічний ресурс в результаті минулих подій. Зобов'язання - це обов'язкова відповідальність, якої у організації відсутня практична можливість уникнути. Визнання - це процес фіксації для включення в звіт про фінансовий стан або в звіт (и) про фінансові результати статті, яка відповідає визначенню активу, зобов'язання, капіталу, 	01.01.2020

<p>доходів або витрат. Припинення визнання - це виключення повністю або частково визнаної активи або зобов'язання зі звіту про фінансовий стан організації. Введено дві категорії методів оцінки: Оцінка на основі історичної (первісної) вартості. Показники історичної вартості надають інформацію про об'єкти обліку, яка формується на основі історичної (первісної) суми операції або події. Оцінка на основі поточної (переоціненої) вартості. Показники поточної вартості надають грошову інформацію про об'єкти обліку, оновлену для відображення поточних умов на дату оцінки. Методи оцінки цієї категорії можуть включати справедливую вартість, цінність використання, вартість виконання і поточну вартість. Введено термін «звіт (и) про фінансові результати» для позначення Звіту про прибутки і збитки разом зі Звітом про ІСД. Звіт про прибутки та збитки є основним джерелом інформації про фінансові результати компанії. За замовчуванням всі доходи і витрати повинні бути відповідним чином класифіковані і включені в звіт про прибутки і збитки.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Ці зміни до стандартів були затверджені в березні 2018 року. Їхня мета — відобразити вплив ухвалення нової редакції Концептуальної основи фінансової звітності на тексти окремих стандартів. Вказані зміни мають переважно технічний характер та стосуються посилань на Концептуальні основи фінансової звітності, які наведені в текстах МСФЗ. <p>Коригувань зазнали:</p> <ul style="list-style-type: none"> • МСБО 1 «Подання фінансової звітності», МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» - визначення суттєвості; • МСБО 34 «Проміжна фінансова звітність»; • МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи»; • МСБО 38 «Нематеріальні активи»; • МСФЗ 2 «Платіж на основі акцій»; • МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу» - визначення бізнесу; • МСФЗ 6 «Розвідка та оцінка запасів корисних копалин»; • МСФЗ 14 «Відстрочені рахунки тарифного регулювання»; • Поправки МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка», МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» та МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» – реформа базової процентної ставки; • ПКТ 32 «Нематеріальні активи: витрати на сторінку в Інтернеті»; • КТМФЗ 12 «Послуги за угодами про концесію»; • КТМФЗ 19 «Погашення фінансових зобов'язань інструментами власного капіталу»; • КТМФЗ 20 «Витрати на розкривні роботи на етапі добування в кар'єрі»; • КТМФЗ 22 «Операції в іноземній валюті та сплачена авансом компенсація». 	01.01.2020

Кредитна спілка у фінансовій звітності за рік, що закінчився 31.12.2019, не застосувала достроково опубліковані МСФЗ, поправки до них та інтерпретації. Прогнозований (очікуваний) ступінь впливу опублікованих МСФЗ, поправок до них та інтерпретацій на наступні звітні періоди:

Ефект впливу суттєвий	Ефект впливу несуттєвий або відсутній	Керівництво та управлінський персонал проводять дослідження щодо ефекти потенційного впливу на фінансову звітність
<ul style="list-style-type: none"> • Концептуальні основи фінансової звітності 	<ul style="list-style-type: none"> • МСФЗ 17 «Страхові контракти»; • Поправка пов'язані із посиланнями на Концептуальні основи фінансової звітності 	<ul style="list-style-type: none"> • Концептуальні основи фінансової звітності

Примітка 6. Розкриття статей фінансової звітності

Система МСФЗ строго не регламентує формат представлення звіту про фінансовий стан. У звіті про фінансовий стан суб'єкт господарювання подає поточні та непоточні активи і поточні та непоточні зобов'язання як окремі класифікації, за винятком тих випадків, коли подання в порядку зміни ліквідності дає інформацію, яка є надійною і найбільш доречною.

Для кредитних спілок, які є фінансовими установами, подання активів та зобов'язань у порядку зростання чи зменшення ліквідності надає інформацію, що є обґрунтованою і більш доречною, ніж подання на основі поточні/непоточні, оскільки суб'єкт господарювання не постачає товари або послуги в межах операційного циклу, який можна чітко визначити.

Форми української фінансової звітності не дають можливості кредитним спілкам відобразити в ній інформацію про специфічні особливості їх діяльності. Тому кредитна спілка подає таку інформацію в цих примітках при описі статей звіту про фінансовий стан (Балансу).

Статті звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за МСФЗ не обов'язково класифікуються за ознакою операційності/неопераційності.

Кредитна спілка в цих примітках при розкритті інформації бере до уваги такі чинники, як суттєвість і характер, а також функцію статей доходу та витрат, з метою надання інформації, яка стосується її діяльності як фінансової установи.

Примітка 7. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти, відображені в рядку 1165 Балансу, включають:

	на 31 грудня 2019 р.	на 31 грудня 2018 р.
<i>(в тисячах гривень)</i>		
Грошові кошти у касі	-	-
Грошові кошти на банківських рахунках	35	142
Грошові еквіваленти, у т.ч.:	4 110	2 960
<i>Строкові депозити розміщені в банках зі строком погашення до 3-х місяців</i>	4 110	2 960
Всього грошові кошти та їх еквіваленти	4 145	3 102

За станом на 31 грудня 2019 року та 2018 року всі грошові кошти та їх еквіваленти не є знеціненими, відсутнє значне зростання кредитного ризику, історичні дані по втратах складають 0%.

На 31 грудня 2016 р. та 2015 р. існують обмеження щодо використання грошових коштів, які знаходяться в ПАТ «Південкомбанк» в сумі 300 тис. грн. Ці кошти відображені кредитною спілкою у фінансовій звітності в складі інших необоротних активів рядок 1155 Балансу.

На підставі відомостей у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань ПАТ «КБ «ПІВДЕНКОМБАНК», станом на 31.12.2019 перебуває в стані припинення.

Для цілей формування звіту про рух грошових коштів кредитна спілка розподіляє рух коштів на операційну, інвестиційну та фінансову діяльність.

До руху коштів від *операційної діяльності* відносяться внески (вклади) членів кредитної спілки на депозитні рахунки та кредити надані членам кредитної спілки.

До руху коштів від *інвестиційної діяльності* відносяться депозитні рахунки в установах банків.

До руху коштів від *фінансової діяльності* відносяться кредити отримані від банків, інших фінансових організацій та інші запозичені кошти (в т.ч. пайові внески).

В 2019 році до складу руху коштів від фінансової діяльності включені надходження та повернення фінансових зобов'язань, представленими зворотними внесками членів кредитної спілки в пайовий та інший додатковий капітал (заборгованість за розрахунками з учасниками), які повертаються члену в порядку, передбаченому статутом кредитної спілки (див. примітку 4.11), зокрема:

Фінансові зобов'язання:	на 31.12.2019 р.	Надходження	Видатки	на 31.12.2018 р.
<i>(в тисячах гривень)</i>				
Кредитні зобов'язання ТОВ «ФК АП МІ.Фінанс»	-		(1 000)	1 000
По процентах, пов'язаних з кредитним договором	-	39	(89)	50
По зворотних внесках	3 730	424	(8)	3 314
Разом	3 730	424	(1 097)	4 364

Примітка 8. Депозити в інших фінансових установах

Фінансові інвестиції, балансова вартість яких відображена в рядках 1140 та 1160 Балансу, включають:

	на 31 грудня 2019 р.	на 31 грудня 2018 р.
<i>(в тисячах гривень)</i>		
Грошові кошти на депозитних рахунках у банках, що розміщені на термін більше, ніж 3-х місяців	-	1 000
Розрахунки за нарахованими процентами за вкладками на депозитних рахунках в банках	18	53
Мінус: резерв під знецінення заборгованості	(1)	-
Всього коштів в (заборгованості) інших фінансових установах	17	1 053

За станом на 31 грудня 2019 року та 2018 року всі кошти на депозитах у банках приведені з урахуванням очікуваних кредитних збитків за іншою дебіторською заборгованістю використовуючи стандартний підхід.

Усі депозити розміщені на строк до 3-х місяців.

Примітка 9. Кредити, надані членам кредитної спілки

Кредити, надані членам кредитної спілки, балансова вартість яких відображена в рядках 1140 та 1155 Балансу включають:

КС «Українська об'єднана кредитна спілка»
 фінансова звітність на 31 грудня 2019 року та за
 рік, що закінчився на зазначену дату
Примітки до фінансової звітності

	на 31 грудня 2019 р.	на 31 грудня 2018 р.
<i>(в тисячах гривень)</i>		
Кредити, надані членам кредитної спілки з терміном погашення:	13 211	11 634
до 3 місяців	310	-
від 3 до 12 місяців	12 901	11 634
понад 12 місяців	-	-
Розрахунки за нарахованим доходами	114	112
Мінус: резерв під знецінення кредитів, в т.ч. резерв на % по кредитах	(927) (27)	(460) (6)
Всього кредити, надані членам кредитної спілки	12 398	11 286
Кількість членів кредитної спілки, які мають заборгованість за кредитами	26	24

Упродовж представлених періодів в сумі резерву під знецінення кредитів, наданих членам кредитної спілки відбулися такі зміни:

	прострочені до 30 днів	прострочені від 31 до 90 днів	прострочені від 91 до 180 днів	прострочені від 181 до 365 днів	прострочені понад 12 місяців	Всього
<i>(в тисячах гривень)</i>						
на 01.01.2018	131	-	-	-	275	406
збільшення резерву	54	-	-	-	-	54
зменшення резерву	-	-	-	-	-	-
збільшення заборгованості	-	-	-	-	-	-
на 31.12.2018	185	-	-	-	275	460
збільшення резерву	467	-	-	-	-	467
зменшення резерву	-	-	-	-	-	-
збільшення заборгованості	-	-	-	-	-	-
на 31.12.2019	652	-	-	-	275	927

Як зазначено в примітці 4.2 для визначення якості кредитного портфелю спілка застосовує класифікацію позичальників по групах ризиків, яка базується на оцінці їх платоспроможності та періоду прострочення виконання позичальником своїх зобов'язань. В основу класифікації за групами ризику покладені такі принципи:

1 група ризику - кредит без будь-яких очевидних ризиків.

2 група ризику - кредит з підвищеним ризиком.

3 група ризику - кредит з високим ступенем ризику неповернення або вже неповернений.

На 31 грудня 2019 року балансова вартість кредитів, наданих членам кредитної спілки за кредитною якістю класифікуються таким чином:

	1 група ризику	2 група ризик	3 група ризик	Всього
<i>(в тисячах гривень)</i>				
Знецінені на індивідуальній основі, в т.ч.				
непрострочені	4 332	4 477	-	8 809
під наглядом (прострочені від 1 до 30 днів)	-	-	-	-
перший рівень (прострочені від 31 до 60 днів)	-	-	-	-
другий рівень (прострочені від 61 до 90 днів)	-	-	-	-
третій рівень (прострочені від 91 до 180 днів)	-	-	-	-
четвертий рівень (прострочені понад 180 днів)	-	-	274	274
Незнецінені	1 857	2 385	-	4 242
Усього кредитів до знецінення	6 188	6 862	274	13 324
Резерв під знецінення кредитів	(4)	(630)	(274)	(908)
Всього кредити, надані членам кредитної спілки	6 184	6 232	0	12 416
Оцінка заставного забезпечення	5 925	5 620	0	11 545

На 31 грудня 2018 року балансова вартість кредитів, наданих членам кредитної спілки за кредитною якістю класифікуються таким чином:

	1 група ризику	2 група ризик	3 група ризик	Всього
<i>(в тисячах гривень)</i>				
Знецінені на індивідуальній основі, в т.ч.				
прострочені до 30 днів	553			553
прострочені від 31 до 90 днів	312			312
прострочені від 91 до 180 днів		301		301
прострочені від 181 до 365 днів			-	-
прострочені понад 12 місяців	-	-	275	275

КС «Українська об'єднана кредитна спілка»
 фінансова звітність на 31 грудня 2019 року та за
 рік, що закінчився на зазначену дату
Примітки до фінансової звітності

Знецінені на портфельній основі (непрострочені до 30 днів)	8 584	1 597	124	10 305
Незнецінені	-	-	-	-
Усього кредитів до знецінення	9 449	1 898	399	11 746
Резерв під знецінення кредитів	(9)	(143)	(308)	(460)
Всього кредити, надані членам кредитної спілки	9 440	1 755	91	11 286

Примітка 10. Основні засоби та Нематеріальні активи

Вартість основних засобів та нематеріальних активів, відображених в рядках 1000-1002, 1005, 1010-1012 Балансу, включає:

	Будівлі та споруди	Інструменти, прилади та інші основні засоби	Офісне комп'ютерне обладнання	Нематеріальні активи	Всього
<i>(в тисячах гривень)</i>					
Вартість на 01 грудня 2018 р.					
Первісна вартість			17	16	33
Накопичений знос (амортизація)			(16)	(12)	(28)
Балансова вартість			1	4	5
Надходження					-
Вибуття					-
Нарахована амортизація (знос)			(1)		(1)
Вибуття амортизація (знос)					-
Вартість на 31 грудня 2018 р.					
Первісна вартість			17	16	33
Накопичений знос (амортизація)			(17)	(12)	(29)
Балансова вартість			-	4	4
Надходження	1 993	184	-		2 177
Вибуття	-	-			-
Нарахована амортизація (знос)	(8)	(2)	-		(10)
Вибуття амортизація (знос)	-	-			-
Вартість на 31 грудня 2019 р.					
Первісна вартість	1 993	184	17	16	2 210
Накопичений знос (амортизація)	(8)	(2)	(17)	(12)	(39)
Балансова вартість	1 985	182	-	4	2 171

Нематеріальні активи складаються з вартості програмного забезпечення та ліцензій на здійснення діяльності.

Примітка 11. Інші нефінансові активи

Ні аванси одержані, ні аванси видані, ні переплачені податки, збори та обов'язкові платежі не є фінансовими активами.

Ці суми визнаються за первісно отриманими (сплаченими) сумами.

До цих активів відносяться запаси, дебіторська заборгованість за виданими авансами, які відображені відповідно в рядках 1100 та 1130 Балансу.

До нефінансових активів, також віднесено заборгованість ПАТ «Південкомбанк» відображену в рядку 1155 Балансу:

	на 31 грудня 2019 р.	на 31 грудня 2018 р.
<i>(в тисячах гривень)</i>		
Дебіторська заборгованість ПАТ «Південкомбанк»	300	300
Мінус: резерв під знецінення заборгованості	(300)	(300)
Всього інша дебіторська заборгованість	-	-

Упродовж представлених періодів в сумі резерву під знецінення іншої дебіторської заборгованості відбулися такі зміни:

	Заборгованість ПАТ «Південкомбанк»
<i>(в тисячах гривень)</i>	
на 01.01.2018	300
збільшення резерву	-
зменшення резерву	-
збільшення заборгованості	-
на 31.12.2018	300
збільшення резерву	-
зменшення резерву	-
збільшення заборгованості	-
на 31.12.2019	300

Примітка 12. Фінансові зобов'язання

1. **Залучені кошти від членів кредитної спілки**, балансова вартість яких відображена в рядку 1690 Балансу, включають:

	на 31 грудня 2019 р.	на 31 грудня 2018 р.
<i>(в тисячах гривень)</i>		
Вклади членів кредитної спілки на депозитний рахунок, в т.ч.		
до запитання	-	-
залучені на строк (до 3 міс.)	4 110	1 180
залучені на строк (від 3 до 12 міс.)	8 541	7 647
розрахунки за нарахованими процентами за користування залученими коштами	87	46
Всього зобов'язання	12 738	8 873
Кількість членів кредитної спілки, які мають внески (вклади) на депозитних рахунках	39	35

Не виконані зобов'язання у кредитної спілки відсутні.

2. **Інші фінансові зобов'язання**, балансова вартість яких відображена в рядках 1615, 1640, 1690 Балансу, включають:

	на 31 грудня 2019 р.	на 31 грудня 2018 р.
<i>(в тисячах гривень)</i>		
Інші фінансові зобов'язання:		
Зворотні внески членів кредитної спілки в пайовий та інший додатковий капітал	3 730	3 314
Розрахунки з постачальниками товарів (робіт, послуг)	6	3
Всього зобов'язання	3 736	3 317

Примітка 13. Інші нефінансові зобов'язання

Інші нефінансові зобов'язання, балансова вартість яких відображена в рядках 1520, 1620, 1625, 1630, 1660 Балансу, включають нараховані забезпечення на виплату відпусток, розрахунки із заробітної плати та податкам на ці виплати.

Примітка 14. Капітал кредитної спілки

Бласний капітал Кредитної спілки, відображений в рядках 1415, 1420 Балансу, складається з таких компонентів:

	на 31 грудня 2019 р.	на 31 грудня 2018 р.
<i>(в тисячах гривень)</i>		
Резервний капітал, у т.ч.:	2 081	2 021
резервний капітал, сформований за рахунок вступних внесків	23	21
резервний капітал, сформований за рахунок доходу	2 049	1 991
резервний капітал, сформований за рахунок інших джерел	9	9
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	104	163
Всього капітал	2 185	2 184

Примітка 15. Доходи та витрати кредитної спілки

1. **Процентні доходи кредитної спілки**, відображені в складі операційних та фінансових доходів в Звіті про сукупний дохід в рядках 2000, 2120 та 2220 відповідно, включають:

Процентні доходи	2019 рік	2018 рік
<i>(в тисячах гривень)</i>		
Проценти за кредитами, наданими членам кредитної спілки	2 825	2 267
Доходи від відсотків по грошових еквівалентах	204	294
Доходи від коштів, розміщених на депозитних рахунках у банках	21	249
Всього процентні доходи	3 050	2 810

2. **Процентні витрати кредитної спілки**, відображені в складі операційних та фінансових витрат в Звіті про сукупний дохід в рядках 2050 та 2250 відповідно, включають:

Процентні витрати	2019 рік	2018 рік
<i>(в тисячах гривень)</i>		

Нараховані проценти за внесками (вкладами) на депозитні рахунки членів кредитної спілки	1 472	1 271
Нараховані проценти за кредитами, отриманими від інших фінансових установ в т.ч. амортизація комісії	38	100
	-	-
Всього процентні витрати	1 510	1 371

3. **Інші витрати кредитної спілки**, відображені в складі операційних та інших витрат в Звіті про сукупний дохід в рядках 2180 та 2270 відповідно, включають:

Інші витрати	2019 рік	2018 рік
<i>(в тисячах гривень)</i>		
Адміністративні витрати, у тому числі:	1 048	943
Витрати на нарахування заробітної плати та обов'язкових платежів	829	754
Загальногосподарські (витрати), пов'язаних з управлінням та обслуговуванням кредитної спілки	493	65
Інші операційні витрати, у тому числі:	493	65
Витрати на формування резерву під знецінення активів	467	47
Витрати на сплату членських внесків до асоціації	24	18
Інші операційні витрати	2	-
Всього інші витрати	1 541	1 008

Примітка 16. Управління ризиками

Метою управління ризиками кредитної спілки є:

- забезпечення утримання ризиків кредитної спілки на безпечному рівні на постійній основі;
- сприяння ефективному управлінню активами і пасивами кредитної спілки, зокрема запобігання неадекватному використанню коштів;
- забезпечення дотримання необхідного рівня ліквідності активів кредитної спілки;
- дотримання під час управління активами і пасивами кредитної спілки обмежень, визначених законодавством України, а також принципів, внутрішніх правил, процедур та лімітів, визначених нормативно-правовими актами Нацкомфінпослуг;
- вчасне надання керівництву кредитної спілки належної інформації (звітів) про стан управління ризиками активів та пасивів кредитної спілки.

Відповідно до внутрішніх положень кредитна спілка ідентифікує ризик ліквідності, ринковий ризик та кредитний ризик, як основні можливі ризики діяльності кредитної спілки.

Ризик ліквідності стосується наявності достатніх коштів для повернення внесків і погашення інших фінансових зобов'язань, пов'язаних із фінансовими інструментами, при настанні терміну їхнього погашення.

Виникає через неспроможність кредитної спілки залобігти зменшенню обсягів зобов'язань або фінансувати збільшення кредитного портфеля. Визначається обсягом не отриманих доходів у разі вимушеного продажу активів за поточною вартістю для покриття розриву ліквідності або розміром надлишкових витрат, які понесені у разі вимушеного залучення пасивів для вирішення проблем, пов'язаних з нестачею ліквідних активів.

Для управління ризиком ліквідності кредитна спілка використовує наступні методи:

- контроль за фінансовими нормативами щодо ліквідності відповідно до вимог Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг;
- обмеження щодо довгострокового кредитування;
- впровадження збалансованої процентної політики, яка зорієнтована на довгострокове залучення та короткострокове кредитування;
- складання прогнозів руху грошових коштів, яке включає заплановані видачі та повернення кредитів.

Ринковий ризик — ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін. Ринковий ризик охоплює три типи ризику: валютний ризик, відсотковий ризик та інший ціновий ризик.

Враховуючи те, що процентні ставки за кредитами та внесками не залежать від коливань відсоткових ставок або валютних курсів, кредитна спілка вважає ринковий ризик несуттєвим. Кредитна спілка нараховує відсотки за фіксованими процентними ставками відповідно до процентної політики, встановленої спостережною радою.

Кредитний ризик – це наявний або потенційний ризик того, що одна сторона контракту про фінансовий інструмент не зможе виконати зобов'язання і це буде причиною виникнення фінансового збитку іншої сторони. Кредитний ризик виникає в результаті кредитних операцій кредитної спілки з членами, внаслідок яких виникають фінансові активи.

Управління кредитним ризиком здійснюється шляхом прийняття управлінських рішень, спрямованих на досягнення мети одержання максимально можливих доходів при мінімальному ризику збитків на основі проведення кількісного і якісного аналізу кредитного портфеля кредитної спілки. Критерії оцінки фінансового стану позичальника встановлюються Положенням кредитної спілки про фінансові послуги та окремими рішеннями спостережної ради.

Цілями управління кредитним ризиком є:

- участь у затвердженні та нагляд за всіма кредитними зобов'язаннями позичальників відповідно до внутрішніх процедур.
- забезпечення збалансованої структури загального кредитного портфеля;

- забезпечення належного формування резервів у відповідності з прийнятими ризиками.

Кредитний ризик мінімізується за рахунок формування резервів, лімітування кредитних операцій, формування ефективної процентної політики, постійного кількісного та якісного аналізу кредитного портфеля, диверсифікації кредитного портфеля, підтримки на достатньому рівні власного капіталу.

Методами управління кредитним ризиком є:

- вивчення та оцінка кредитоспроможності позичальника;
- забезпечення кредитів;
- спостереження за дебіторською заборгованістю (моніторинг);
- диверсифікація та/або концентрація кредитного портфеля;
- створення резервів.

Примітка 17. Умовні активи та умовні зобов'язання

Кредитна спілка не ідентифікує умовних зобов'язань та умовних активів у розумінні МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи».

Примітка 18. Зобов'язання з надання кредитів

Зобов'язання з надання кредитів включають зобов'язання по договорах за кредитами, які надані у формі кредитних ліній. Станом на 31.12.2019 відкрито кредитних ліній на суму 4 375 тис.грн., зобов'язання, які ще повинні виконати кредитна спілка, складають 316 тис., крім того ще 41 тис. складають зобов'язання, за кредитними договорами до закінчення строку дії яких залишилось менше 4-х місяців (за умовами кредитного договору кредит або транш не надається, якщо до закінчення строку дії договору залишається менше ніж 4(чотири) місяців).

Примітка 19. Операції з пов'язаними сторонами

Кредитна спілка під час своєї діяльності може здійснювати операції з пов'язаними сторонами.

До пов'язаних сторін кредитної спілки, як зазначено в примітці 4.13 відносяться всі члени органів управління та працівники спілки.

Розкриття інформації щодо фінансових послуг та інших операцій, які здійснювались з пов'язаними сторонами:

Вид операції	Залишки заборгованості на 31.12.2019 р.	Надання (залучення) на 2019 р.	Залишки в заборгованості на 31.12.2018 р.	Надання (залучення) на 2018 р.	Залишки в заборгованості на 31.12.2017 р.
<i>(у тисячах гривень)</i>					
Надання кредитів	5 690	6 995	4 955	18 228	2 651
Нараховані відсотки по кредитах	44	334	57	1 295	28
Залучення внесків (вкладів) на депозитні рахунки	3 045	2 270	2 702	7 454	2 990
Нараховані відсотки по депозитах	25	227	14	414	17
Разом					

Примітка 20. Події що відбулись після звітної дати

Кредитна спілка оцінила події, що мали місце після дати балансу до 17 лютого 2020 року, дати, на яку ця фінансова звітність була підготовлена до випуску, та дійшла висновку, що питання, які вимагають розкриття, відсутні.

Голова правління

Жила Н.М.

Головний бухгалтер

Сидоренко Л.Ф.